

Denne side er maskinoversat [\[Link\]](#). Maskinoversættelser kan indeholde fejl, der potentielt gør teksten mindre klar og nøjagtig. Ombudsmanden påtager sig intet ansvar for eventuelle afvigelser. For de mest pålidelige oplysninger og den største retssikkerhed henvises der til originalversionen på engelsk, som der er linket til ovenfor. Læs mere i vores [sprog- og oversættelsespolitik](#) [\[Link\]](#).

Afgørelse om, hvordan Europa-Kommissionen håndterede to overtrædelsesklager vedrørende planloven om salgssteder i Tyskland (forenede sager 2238 og 2249/2021/MHZ)

Afgørelse

Sag 2238/2021/MHZ - Indledt den 01/02/2022 - Afgørelse af 16/12/2022 - Den vedrørte institution Europa-Kommissionen (Konstaterede fejl og forsømmelser) |

Sag 2249/2021/MHZ - Indledt den 01/02/2022 - Afgørelse af 16/12/2022 - Den vedrørte institution Europa-Kommissionen (Konstaterede fejl og forsømmelser) |

Klagerne er to detailvirksomheder, IKEA og Decathlon, som hævdede, at Europa-Kommissionen ikke havde gennemført traktatbrudsproceduren mod Tyskland korrekt i forhold til planloven om salgssteder. Klagerne gjorde gældende, at proceduren ikke var blevet gennemført tilstrækkelig hurtigt, idet den første klage over traktatbrud blev indgivet i 2008. De gjorde desuden gældende, at Kommissionen har givet forskellige forklaringer om begrundelsen for forsinkelsen.

I forbindelse med undersøgelsen fremlagde Ombudsmanden foreløbige konklusioner for Kommissionen, navnlig om at Kommissionen havde brugt urimelig lang tid (mere end 13 år) på at behandle traktatbrudsprocedurens indledende administrative faser. Hun foreslog, at Kommissionen burde træffe afgørelse om procedurens næste fase uden yderligere forsinkelse.

Som svar på Ombudsmandens konklusioner redegjorde Kommissionen herfor i et forsøg på at begrunde den tid, det har taget, og meddelte, at den havde til hensigt at træffe en afgørelse i begyndelsen af 2023.

Ombudsmanden var af den opfattelse, at den tid, det har taget, ikke kunne forsvares. Hun afsluttede undersøgelsen og konkluderede, at der forelå tilfælde af fejl eller forsømmelser. Hun mente ikke, at det tjente noget formål at fremsætte en henstilling, da Kommissionen har forpligtet sig til at træffe en afgørelse i løbet af de kommende måneder.

Kommissionen bør aflægge rapport til Ombudsmanden inden udgangen af marts 2023.

Baggrunden for klagerne

1. I 2008 indgav IKEA Retail Germany en klage til Europa-Kommissionen mod Tyskland. Klagen vedrørte planlægningsrestriktioner for detailhandelscentre i to tyske delstater (Nordrhein-Westfalen og Baden-Württemberg), som gælder for store detailforretninger (på over 800 m²). [1]

2. IKEA hævdede, at lovene undergraver retten til fri etablering [2] og EU's servicedirektiv [3]. Kommissionen indledte en traktatbrudsprocedure [4] i klagen og sendte den 25. juni 2009 en "åbningsskrivelse" til Tyskland. Tyskland svarede igen to måneder senere.

3. I 2014 indgav Decathlon Germany en klage til Kommissionen om samme sag. Kommissionen besluttede at behandle klagerne fra IKEA og Decathlon i fællesskab. Den 18. juni 2015 fremsendte den en supplerende åbningsskrivelse til de tyske myndigheder. Tyskland svarede i august 2015.

4. Siden da har IKEA og Decathlon været i kontakt med Kommissionen om traktatbrudsproceduren, herunder gennem møder med relevante medarbejdere i Kommissionen og gennem korrespondance.

5. I 2018 afsagde EU-Domstolen (EU-Domstolen) en dom i en sag vedrørende begrænsninger af detailrummet (Visser-sagen). [5]

6. I december 2020 udarbejdede konferencen af tyske ministre for fysisk planlægning retningslinjer for forbundsstaterne, der præciserede undtagelser fra de regler, der begrænser detailhandlens etableringsfrihed.

7. Mellem oktober 2020 og august 2021 udvekslede klagerne og Kommissionen breve og afholdt et møde i januar 2021. I deres breve gav Decathlon og IKEA udtryk for deres utilfredshed med, hvordan Kommissionen havde håndteret traktatbrudsproceduren, og at den syntes at være "*politisk blokeret*". Kommissionen forklarede, at den var på udkig efter en tilfredsstillende løsning, og at den planlagde at genoptage drøftelserne med de tyske myndigheder efter afslutningen af det tyske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union (december 2020).

8. I august 2021 meddelte Kommissionen klagerne, at den tyske forbundsregering havde anført, at den ud over ovennævnte retningslinjer overvejede at ændre forbundsloven om fysisk planlægning med henblik på at fastsætte mere eksplicite bestemmelser om, hvornår statslige

myndigheder kan indrømme undtagelser fra planlægningsrestriktioner for detailarealer. Den anførte, at denne ændring kunne vedtages i 2022.

9. Den 17. december 2021 henvendte IKEA og Decathlon sig til Den Europæiske Ombudsmand.

Undersøgelsen

10. Ombudsmanden indledte en undersøgelse af klagerne bekymring over, at Kommissionen ikke har behandlet traktatbrudsprocedurer mod Tyskland på passende vis efter to klager over planlægningslove og detaillokaler (2008/4946 og 2015/4207).

11. Undersøgelsen undersøgte: i) den tid, det tager Kommissionen at behandle traktatbrudsproceduren (II) Kommissionens begrundelse for forsinkelsen.

12. Den 22. marts 2022 mødtes Ombudsmandens undersøgelseshold med Kommissionen og inspicerede Kommissionens sagsakter. Klagerne fremsatte bemærkninger til Ombudsmandens rapport om mødet med Kommissionen og kontrolbesøget [6]. Den 15. juli 2022 sendte Ombudsmanden sine foreløbige resultater [7] til Kommissionen. Kommissionens svar af 14. oktober 2022 blev videresendt til klagerne. De fremsatte deres bemærkninger den 16. november 2022.

Forsinkelse og begrundelse

Indledende argumenter fremført for Ombudsmanden

13. Klagerne hævdede, at proceduren havde taget uforholdsmæssig lang tid (over 13 år hidtil), og at de årsager, som Kommissionen gav til forsinkelsen, manglede troværdighed og havde ændret sig i årenes løb. Klagerne er blevet ført til at forstå, at politiske overvejelser og national indflydelse har forhindret, at traktatbrudsproceduren afsluttes.

14. Under mødet med Ombudsmandens undersøgelsesgruppe fremførte Kommissionen, at sagerne er komplekse og indebærer en konflikt mellem retten til etableringsfrihed i EU og bekymringer vedrørende by- og amtsplanlægning, herunder miljø- og forbrugerbeskyttelse. Den påpegede også, at det tyske forbundssystems kompleksitet har spillet en rolle i forsinkelsen.

15. Kommissionen erkendte, at sagen er blandt de længste traktatbrudsprocedurer til dato, der blev indledt i 2008. I 2017 blev proceduren suspenderet i afventning af den endelige dom i Visser-sagen. Efter afsigelsen af dommen i 2018 relancerede Kommissionen sagerne.

16. **Kommissionen anførte** imidlertid, at det tyske valg i 2017 og ændringen i ministerporteføljerne også bidrog til forsinkelsen. Den tilføjede, at den fortsat har analyseret

relaterede ændringer, som f.eks. retningslinjerne fra den tyske ministerkonference for fysisk planlægning.

17. Kommissionen redegjorde også for andre skridt, den havde taget, mens traktatbrudsproceduren var i gang, med henblik på at sikre, at medlemsstaterne overholder etableringsfriheden. I 2018 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse om detailsektoren [8] , som identificerede bedste praksis for at vejlede medlemsstaternes reformer i sektoren samt en praktisk vejledning [9] til nationale eller regionale myndigheder om reform af detailsektoren. Kommissionen afholdt også workshopper og andre initiativer, herunder interessenter.

18. Kommissionen gjorde gældende, at den bevidst havde valgt at behandle sagen gennem dialog med myndighederne i Tyskland og ikke ved at gå videre med de formelle skridt i en traktatbrudsprocedure. Det sagde, at dette "*har gjort fremskridt i disse tilfælde en langsom proces*".

19. Kommissionen afholdt et betydeligt antal bilaterale møder og andre typer møder med de relevante myndigheder i Tyskland. Dette omfattede et møde i januar 2019 med deltagelse af klagerne, de føderale og statslige myndigheder i Tyskland og Kommissionen (med repræsentanter fra Den Juridiske Tjeneste og Generaldirektoratet for Handel).

20. Kommissionen sagde, at den ikke forventer at afslutte traktatbrudsproceduren snart, da dens dialog med myndighederne i Tyskland stadig er i gang, og de tyske myndigheder har flere skridt at tage.

21. Kommissionen anførte, at det kunne være en mulighed at afslutte denne sag af "mulighedsgrunde". Den anførte, at den kan træffe en sådan afgørelse, selv om den finder, at den nationale lovgivning/praksis tydeligvis ikke er forenelig med EU-retten. I sådanne tilfælde beskriver Kommissionens afsluttende brev retsstillingen, og hvorfor den er uforenelig med EU-retten, samt de særlige omstændigheder i en medlemsstat, der egner sig til at afslutte sagen. Dette brev kan derefter anvendes af klagerne som led i en retssag på nationalt plan. Hvis en klager beslutter at indbringe en sag, der er blevet afsluttet på grund af muligheden, for en national domstol, kan den nationale ret beslutte at anmode EU-Domstolen om en præjudiciel afgørelse, en procedure, hvor Kommissionen regelmæssigt griber ind.

22. I deres bemærkninger til inspektionsrapporten [10] hævdede klagerne , at Kommissionen trods Kommissionens synspunkter om sagens kompleksitet ikke overholdt de gældende regler, navnlig artikel 258 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) [11] . Hvis Kommissionen finder, at en medlemsstat ikke har opfyldt en forpligtelse i henhold til traktaterne, bør den afgive en "begrundet udtalelse" om sagen. Kommissionen har sendt to åbningsskrivelser, hvori den anfører, at dette er tilfældet, og der er intet, der tyder på, at den har ændret holdning. Dommen i *Visser* -sagen styrkede kun Kommissionens retlige vurdering .

23. Ud over mødet i januar 2019 har de skridt, som Kommissionen har truffet i denne sag, efter klagerne opfattelse haft til formål at forsinke proceduren.

24. Klagerne udtrykte bekymring over Kommissionens indikation af, at den kunne afslutte deres sag af "mulighedsgrunde". Kommissionen henviste til muligheden for at anlægge sag på nationalt plan, men Kommissionen er klar over, at de allerede har gjort det. Klagerne indgav deres overtrædelsesklaager, efter at Tysklands forvaltningsdomstol fandt, at begrænsningerne i den tyske planlægningslov var berettigede (proportionalitet). Hvis traktatbrudsproceduren blev afsluttet på grund af muligheden, gjorde klagerne gældende, at den tyske forvaltningsdomstol ikke ville undersøge sagen og ikke ville videresende sagen til EU-Domstolen.

25. Klagerne anførte også, at selv om Kommissionens skrivebordsmedarbejdere, der behandlede deres sag, havde opretholdt en god kommunikation med dem, havde de ikke fået en begrundelse for den fortsatte forsinkelse siden dommen i Visser-sagen. I denne periode havde de relevante lovbestemmelser i Tyskland ikke ændret sig.

Ombudsmandens foreløbige vurdering

26. Der er gået 13 år, siden Kommissionen indledte traktatbrudsproceduren, men den har ikke været i stand til at angive, hvornår proceduren vil blive afsluttet. **Ombudsmanden var af den foreløbige opfattelse, at en sådan betydelig forsinkelse ikke er rimelig.** De forskellige argumenter, som Kommissionen fremførte for at forklare forsinkelsen, syntes delvis at være kumulative, og resultatet af Kommissionens egen undladelse af at træffe afgørelse om, hvorvidt sagen skulle fortsættes eller ej. Ifølge enhver objektiv opfattelse er tretten år en uforholdsmæssig lang tid til at behandle de administrative faser af en traktatbrudsprocedure. Forsinkelsen har ubestrideligt haft negative konsekvenser for klagerne.

27. På denne baggrund **fandt Ombudsmanden, at det påhviler Kommissionen at træffe afgørelse om den næste fase af denne traktatbrudsprocedure, og opfordrede Kommissionen til at gøre dette uden yderligere ubegrundet forsinkelse .**

Kommissionens svar på Ombudsmandens foreløbige vurdering og klagernes bemærkninger til dette svar

28. Kommissionen henviste til sine seneste foranstaltninger vedrørende klagernes overtrædelsessager. Efter mødet med Ombudsmandens undersøgelseshold i marts 2022 mødtes Kommissionen med de tyske myndigheder online i april 2022. I maj 2022 sendte Kommissionen en liste over detaljerede spørgsmål til den tyske regering om de retningslinjer for undtagelsesprocedurer, der blev udstedt af den tyske konference af ministre for fysisk planlægning i december 2020. I august 2022 svarede den tyske regering. I mellemtiden drøftede Kommissionen i juli 2022 sagerne med den tyske regering. I september og oktober 2022 havde Kommissionen yderligere drøftelser med de tyske myndigheder. Kommissionen havde også yderligere kontakter med klagerne, og den planlagde et møde med dem i oktober 2022.

29. Formålet med alle disse møder og udvekslinger var at indsamle oplysninger med henblik på

at træffe afgørelse om traktatbrudsproceduren senest i begyndelsen af 2023.

30. Efter Kommissionens opfattelse er der forskellige årsager til forsinkelsen.

31. Navnlig er sagerne juridisk komplicerede og politisk følsomme på grund af to modstridende interesser: den økonomiske interesse i etableringsfriheden i detailsektoren og mål af almen interesse såsom miljøbeskyttelse, forbrugerbeskyttelse og social og territorial samhørighed. Sagerne er knyttet til igangværende politiske debatter om byfornyelse, arealanvendelse, transportpolitik og klimaindsats og bæredygtig udvikling. I Tyskland (som i andre føderale EU-medlemsstater) er de lovgivningsmæssige rammer for detailsektoren forbundsstaternes ansvar, mens kommunerne har en vis autonomi med hensyn til at anvende disse rammer.

32. Kommissionen understregede, at den konstant har fulgt spørgsmålet om detailhandel i forskellige medlemsstater. Situationen i hele EU er meget kompleks og omfatter forskellige regler og bestemmelser på nationalt, regionalt og undertiden lokalt plan.

33. Kommissionen gentog, at forsinkelsen delvis skyldtes behovet for at afvente udfaldet af retssager [12] og gennemførelsen af tjenesteydelsesdirektivet (som skulle være gennemført fuldt ud i 2010).

34. Kommissionen påpegede også, at mens Tyskland før Visser-dommen anfægtede Kommissionens opfattelse, har den tyske regering siden dommen "konstruktivt" forpligtet sig til at imødekomme de betænkeligheder, som Kommissionen har givet udtryk for. Disse drøftelser var komplekse og tidskrævende.

35. Den fremførte, at selv om ændringen af de retlige rammer, mens disse drøftelser var i gang, var urealistisk, giver en styrkelse af det eksisterende instrument for undtagelsesprocedurer i henhold til tysk ret i praksis "*et vist potentiale for at sikre bedre overholdelse af EU-retten*" i den tyske ramme for etablering af detailhandel. Kommissionen er fast besluttet på aktivt at samarbejde med de tyske myndigheder om at udvikle et levedygtigt system for etablering af detailhandel til gavn for økonomiske aktører såsom klagerne.

36. Kommissionen er uenig i klagernes argument om, at den ikke har overholdt artikel 258 i TEUF med den begrundelse, at den var forpligtet til at afgive en begrundet udtalelse. EU-Domstolen har til stadighed anerkendt, at Kommissionen har skønsmæssige beføjelser til at afgøre, om og hvornår en traktatbrudsprocedure skal indledes eller indbringes for EU-Domstolen. Kommissionen kan afslutte en sag af "mulighedsgrunde", selv om en national lovgivning eller praksis tydeligvis ikke er juridisk forenelig med EU-retten. Kommissionen er ikke forpligtet til at afgive en begrundet udtalelse, selv om den finder, at en medlemsstat har tilsidesat en forpligtelse i henhold til traktaterne.

37. Klagerne hilste Kommissionens foranstaltninger, der blev truffet efter dens møde med Ombudsmandens undersøgelsesgruppe i marts 2022, velkommen. Kommissionen kom imidlertid først tilbage i kontakt med klagerne i september 2022.

38. Klagerne er enige med Kommissionen i, at sagerne er juridisk komplekse. De gjorde imidlertid gældende, at enten den tyske lovgivning er i overensstemmelse med etableringsfriheden eller ej. Da Kommissionen har sendt to åbningsskrivelser, var Kommissionens holdning klar, allerede før de to EU-Domstolens domme støttede deres retlige holdning. Klagerne anerkendte, at Kommissionen har skønsbeføjelser til at behandle traktatbrudssager. Hvis den imidlertid finder, at der er tale om en klar krænkelse af de grundlæggende frihedsrettigheder, skal den vurdere tilsidesættelsen af loven i sin skønsmæssige afgørelse, hvilket den ikke har gjort i den foreliggende sag.

39. Klagerne anførte, at de allerede har henvendt sig til de tyske domstole i forbindelse med deres sager, men Bundesverwaltungsgericht besluttede ikke at indbringe sagen for EU-Domstolen. Hvis Kommissionen som sådan afslutter deres sag på grundlag af en lejlighed, og hvis sagen behandles bedre af de nationale domstole, ville den i det væsentlige acceptere, at retten til etableringsfrihed ville blive krænket. Dette ville underminere Kommissionens troværdighed som "traktaternes vogter".

40. Klagerne er bekymrede over Kommissionens opfattelse af, at øget brug af undtagelsesprocedurer kan sikre overholdelse af EU-retten. I deres klager til Kommissionen forklarede klagerne, at kravene i undtagelsesprocedurerne er uklare, og at den myndighed, der er ansvarlig for at indrømme undtagelsen, har fuld skønsbeføjelse til at gøre dette. Enhver ændring af undtagelsesklausulen vil ikke ændre situationen i henhold til tysk lovgivning om fysisk planlægning, hvis ansøgerne ikke har ret til en undtagelse fra disse forordninger, som ikke er i overensstemmelse med EU-retten. Det er derfor vanskeligt at se, hvordan undtagelsesproceduren kan sikre overholdelse i praksis.

Ombudsmandens endelige vurdering

41. Kommissionen har oplyst, at den vil træffe afgørelse om klagernes traktatbrudssager senest **begyndelsen af 2023**. Hvis det sker, vil det være næsten 14 år siden, at den første klage blev indgivet. Selv om Kommissionen bestemt ikke har været inaktiv i sagen i hele denne periode, fastholder Ombudsmanden sin foreløbige konklusion om, at denne forsinkelse ikke er rimelig i forhold til den pågældende sag. Kommissionen skal i alle sine aktiviteter overholde principperne om god forvaltningsskik, herunder kravet om, at beslutninger skal træffes inden for en rimelig frist.

42. Ombudsmanden finder, at Kommissionens begrundelse for forsinkelsen hovedsagelig kan tilskrives Kommissionen. Kommissionen hævdede, at den tid, den har brug for til at behandle denne traktatbrudsprocedure, skyldes den komplekse retlige situation og den nationale politik. Det er klart, at de juridiske særegenheder i EU's delstater ikke er nye for Kommissionen, og over en 13-årig periode kan det nationale politiske landskab ændre sig flere gange. Denne virkelighed bør tages i betragtning i Kommissionens strategi for behandling af en traktatbrudsprocedure. Desuden har Kommissionens personale, der beskæftiger sig med overtrædelsesklager, betydelig juridisk ekspertise og bør være i stand til at behandle de komplekse juridiske spørgsmål inden for en rimelig tidsperiode.

43. Når det er sagt, erkender Ombudsmanden, at Kommissionen har truffet en række foranstaltninger i den periode, den har behandlet denne procedure. Dette omfattede foranstaltninger, der har til formål at sikre, at andre medlemsstater respekterer EU's ret til etableringsfrihed (herunder kommunikation, retningslinjer og workshoper) og den direkte dialog med de tyske myndigheder, som klart er blevet intensiveret i forbindelse med Ombudsmandens undersøgelse. Ombudsmanden mener også, at Kommissionen var berettiget til at beslutte at afvente resultatet af de to ovennævnte retssager [13], selv om den etårige suspension af traktatbrudsproceduren, mens den afventer resultatet af Visser-sagen [14], synes lang.

44. Kommissionen anførte, at forsinkelsen delvis skyldtes dens valg om at fortsætte dialogen med de tyske myndigheder i stedet for at tage formelle skridt i traktatbrudsproceduren. Selv om Kommissionen har forpligtet sig til at anvende dialog, hvor det er muligt, for at overbevise medlemsstaterne om at bringe deres nationale lovgivning i overensstemmelse med EU-retten, har den også sat sig som mål at behandle traktatbrudsklager og -procedurer rettidigt. [15] En sådan dialog kan bestemt ikke bruges som begrundelse for en urimelig forsinkelse i de administrative faser af en traktatbrudsprocedure.

45. Ombudsmanden konkluderer, at Kommissionen ikke var i stand til at begrunde de tretten år, den har taget sig af de administrative faser af traktatbrudsproceduren. **Det er fejl eller forsømmelser**. Da Kommissionen meddelte, at den ville træffe en afgørelse i begyndelsen af 2023, har Ombudsmanden besluttet, at det ikke vil tjene noget formål at fremsætte en henstilling.

Konklusion

På grundlag af undersøgelsen afslutter Ombudsmanden denne sag med følgende konklusion:

Kommissionen var ikke i stand til at begrunde de tretten år, den har taget sig af de administrative faser af overtrædelsesproceduren. Det er fejl eller forsømmelser.

I betragtning af Kommissionens tilsagn om at træffe en afgørelse i begyndelsen af 2023 opfordrer Ombudsmanden den til at aflægge rapport inden udgangen af marts 2023.

Klagerne og Kommissionen vil blive underrettet om denne afgørelse.

Emily O'Reilly Den Europæiske Ombudsmand

Strasbourg, den 16. december 2022

[1] Sådanne virksomheder er forbudt, hvis et detailprojekt: a) forventes at generere mere end 30 % af sin omsætning med kunder, der bor uden for byen og dens omkringliggende område

("kongruensprincip") (B) forventes at distrahere 10 % eller mere af de etablerede detailhandlers omsætning ("princippet om manglende forringelse"), og c) dens salgsareal afsættes i en vis procentdel til det "bycenterrelevante sortiment" såsom lamper, tæpper, køkkenartikler osv. ("integrationsprincippet"). Betingelsen (c) vedrører det politiske mål om at beskytte bycentrene, mens betingelserne i litra a) og b) vedrører økonomiske hensyn.

[2] Retten til etableringsfrihed er fastsat i artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

[3] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006L0123> [Link]

[4] Yderligere oplysninger om EU's traktatbrudsklager og -procedurer:

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_en

[5] Afgørelsen vedrørte kommunale zoneinddelingsplaner, som indebar et forbud mod detailhandel med varer, der ikke er omfangsrige varer (f.eks. sko og beklædning) i et geografisk område uden for byens centrum. Formålet med forbuddet var at opretholde levedygtigheden af kommunens centrum og undgå, at der var ledige lokaler i byen af hensyn til god by- og amtsplanlægning. EU-Domstolen bekræftede følgende: detailhandel er en tjenesteydelse, og at den falder ind under tjenesteydelsesdirektivets anvendelsesområde tjenesteydelsesdirektivet finder anvendelse på detailvirksomheder, uanset hvordan medlemsstaterne regulerer det (f.eks. gennem planlægningsregler). forbuddet mod at sælge ikke-voluminøse varer uden for byens centrum er en territorial restriktion som omhandlet i tjenesteydelsesdirektivet (artikel 15, stk. 2, litra a)). beskyttelsen af byens centrum kan udgøre et tvingende alment hensyn, forudsat at betingelsen om forbud mod forskelsbehandling, nødvendighed og proportionalitet er opfyldt.

C-31/16 *Visser v Raad van de gemeente Appingedam*

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=175926&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&d>
[Link]

[6] Inspektionsrapporten findes på

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/inspection-report/en/158614>.

[7] Ombudsmandens foreløbige resultater kan findes på:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/158615> [Link]

[8] *En europæisk detailsektor, der er egnet til det 21. århundrede*

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0219> [Link]

[9] *Praktisk vejledning til fremme af revitalisering og modernisering af den lille detailsektor*

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d606c517-4445-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en>
[Link]

[10] Rapport om mødet mellem Kommissionen og Ombudsmandens undersøgelseshold og inspektionen af Kommissionens dokumenter.

[11] Artikel 258 i TEUF er retsgrundlaget for overtrædelsesprocedurer.

[12] Ud over Visser-sagen nævnte den sag C-400-08, *Kommissionen mod Spanien* :
<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-400/08>.

[13] Ombudsmanden har tidligere været af den opfattelse, at det er rimeligt, at Kommissionen afventer udfaldet af en relateret retssag, inden den tager de næste skridt i en traktatbrudsprocedure: Afgørelse i sag 1234/2016/EIS, 1241/2016/EIS, 1717/2016/EIS og 1841/2016/EIS <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/80471> [Link].

[14] De inspicerede dokumenter viser, at Kommissionen efter dommen i Visser-sagen i 2018 blev aktiv igen. Dette omfattede afholdelse af interne møder og udveksling med de tyske myndigheder i 2020 og 2021.

[15] I Kommissionens meddelelse "EU-retten: Bedre resultater gennem bedre anvendelse":
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A
[Link]